

HAO Itä-Suomi

Lähetäjä: [REDACTED]
Lähetetty: tiistai 19. marraskuuta 2024 18.25
Vastaanottaja: HAO Itä-Suomi
Aihe: Valitus hallinto-oikeuteen
Liitteet: Pöytäkirjanote kh 21.10.2024 § 333.pdf

[REDACTED] yhteyshenkilö

Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64
70100 Kuopio

ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valitus

Savonlinnan kaupunginhallitus, 2.9.2024 § 274 Savonlinnan kaupungin liputuskäytännöt, Savonlinnan kaupunginhallitus 21.10.2024, § 316 Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 2.9.2024 § 274, Savonlinnan kaupungin liputuskäytännöt

Valitus

Savonlinnan kaupunginhallituksen esittelijä oli laatinut Savonlinnan kaupungille esityksen yleisestä ja yhdenvertaisesta liputuskäytännöstä myös muille kuin Suomen lipulle. Käytännöllä oli tarkoitus kohdella kaikkia yhdenvertaisesti. Esitykseen tehtiin äänestyksessä voittanut ja päätökseksi tullut muutosesitys, joka rikkoi yhdenvertaisen käytännön, eikä yhdenvertaisuuden rikkomiselle esitetty mitään järkevää tai hyväksyttävää perustetta, vaan yksi toimija haluttiin muutosesityksellä tietoisesti asettaa erityiskohtelulla ja erioikeudella muiden yläpuolelle. Yhden toimijan erityiskohtelulle ei esitetty mitään perustetta päätöksenteossa eikä myöskään oikaisuvaatimuksen käsittelyssä. Tällainen erityiskohtelu on perusteetonta yhden toimijan suuremman tärkeyden tai erityisyyden korostamista.

Savonlinnan kaupunginhallitus antoi päätöksellään 2.9.2024 § 274 yhdelle toimijalle pysyvän oikeuden liputtaa kaupungintalon lipputangossa. Esittelyaineistossa mainitaan, että lupa voidaan myöntää järjestölle. Valittajalla ei ole tietoa, onko pysyvän erioikeuden liputtamiseen saanut toimija järjestö. Sen sijaan muut kuin pysyvän luvan saanut joutuvat hakemaan lupaa, ja vaikka ne hakisivat lupaa kaupungintalon lipputankoon, ne eivät päätöksen mukaan saa lupaa. Lisäksi pohjaesityksen mukaan lupapäätös ei ole viranhaltijapäätös, johon voisi hakea muutosta edes siinä tapauksessa, että järjestö ei saisi lupaa. Erioikeuden kaupunginhallituksen päätöksellä saaneen toimijan kelpoisuutta liputuslupaani ei selvitetty, mutta kaikilta muilta liputusta haluavilta edellytykset selvitetään pohjaesityksen selostusosassa mainitulla tavalla.

Kaupunginhallitus päätti muutosesityksen lisäyksellä seuraavasti:

Puheenjohtaja Eija Stenberg teki Aila Makkosen, Pekka Kilpeläisen, Panu Peitsaron ja Sanna Väisäsen kannattaman muutosehdotuksen/lisäyksen pohjaehdotukseen: Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että Pride tapahtuman liputus toteutetaan vuosittain järjestäjien ilmoittamaan ajankohtaan kaupungintalon virallisessa lipputangossa, vuodesta 2024 alkaen.

Päätöksessä ei lainkaan kuvata pysyvän liputusluvan saanutta toimijaa. Ikään kuin kaupunginhallituksen jäsenten pitäisi tietää tai sitten pelkästään kuvitella, että millainen tämä luvan saanut on, mikä on toimijan tarkoitus tai mitkä ovat tarkoitukseen pyrkimisen toimintatavat.

Päätöksessä ei perustella muutosesitystä mitenkään, eikä erioikeuden saaneen toimijan erityiskohteluakaan perustella sanallakaan. Jos erityiskohtelua annetaan jollekin toimijalle yhdenvertaisuuslain perusteella, nimenomaan erityiskohtelun olisi oltava perusteltua. Mikä perustelu on sille, että yksi taho sai pysyvän luvan? Se sai pysyvän luvan ilman muilta vaadittuja selvityksiä, eli mikä on perustelu tällaiselle erityiskohtelulle? Toimija sai yksinoikeuden liputtaa kaupungintalon lipputangossa, joten mikä seikka perustelee tällaista erityiskohtelua? Muilta liputuslupaa hakevilta vaaditaan sitä, että hakija on järjestö (esimerkiksi yhdistys tai rekisteröity yhdistys). Esittelijän pohjaesityksen ajatuksena on se, että hakijalla (järjestöllä) on jonkinlainen kirjallinen muotoon laadittu toiminta-ajatus, sillä on vastuunalainen toimielin (hallitus) ja vastuuhenkilö (esimerkiksi puheenjohtaja). Mikä seikka on peruste pysyvän luvan saaneelle, kun siltä ei vaadittu, että se on järjestö?

Valittajat tekivät kaupunginhallituksen päätökseen oikaisuvaatimuksen, joka käsiteltiin kaupunginhallituksen kokouksessa 21.10.2024 pykälässä § 316.

Oikaisuvaatimuksessa vaadittiin päätöksen kumoamista ja päätöksen toimeenpanokieltoa ennen lainvoimaisuutta. Oikaisuvaatimuksen perusteet ovat seuraavat:

a) Kaupunginhallituksen päätös on ristiriidassa yhdenvertaisuuslain kanssa. Päätöksen mukaan lipun voi nostaa kaupungintalon lipputankoon vain yhden järjestön tapahtumissa. Muut järjestöt eivät saa liputtaa kaupungintalon virallisessa lipputangossa, vaan pelkästään Torisillalla olevassa lipputangossa. Yhdenvertaisuus tarkoittaa johdonmukaisuutta eli samanlaisessa tilanteessa kunnan jäseniä ja hallinnon asiakkaita tulee kohdella samalla tavalla. Myös liputuksessa on otettava huomioon tasapuolisen kohtelun vaatimukset kaikkia järjestöjä kohtaan.

b) Kaupunginhallituksen päätöksessä yhden ryhmän erityiskohtelua ei perustella millään tavalla. Silloin, kun jollekin ryhmälle annetaan erityiskohtelua, erityiskohtelulla on oltava perusteltu, painava syy. Päätöksessä ei ole esitetty mitään perusteltua syytä erityiskohteluun.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä kaupunginhallituksen esittelijä teki esityksen, että oikaisuvaatimus hyväksytään. Pitkän ja yksityiskohtaisen selostusosan päätteeksi esittelijä esitti päätökseksi seuraavaa:

Kaupunginhallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja päättää ottaa käyttöön liputuksen järjestämiseksi yhdenvertaisen toimintamallin omatoimiseen liputukseen. Mallin mukaan järjestöillä on mahdollisuus hakea erikseen nostolupaa kaupungin osoittamaan lipputankoon edellyttäen, että järjestön toiminta on hyvän tavan mukaista ja hakemuksessa kuvattu hakijan oma lippu on hyvän tavan mukainen. Nostolupa perustuvia liputuksia voi olla kerrallaan yksi. Nostoluvasta päättää hallintopäällikkö. Nostolupa myönnetään Torisillalla olevaan lipputankoon. Nostoluvassa määrätään ajankohta ja hakijalle osoitettu velvoite poistaa lippu nostoluvan tarkoittaman liputtamisen jälkeen. Kysymyksessä on hakijan omatoiminen liputus, eikä kaupunki osallistu liputuksen suorittamiseen eikä kustannuksiin.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja teki oikaisuvaatimuksen käsittelyssä seuraavan muutosesityksen:

Kaupunginhallitus ei hyväksy oikaisuvaatimusta ja pitää voimassa KH 02.09.2024 § 274 tehdyn päätöksen Pride tapahtuman liputuksesta. Kaupunginhallituksen päätös 02.09.2024 § 274 ei ole ristiriidassa yhdenvertaisuuslain kanssa, sillä Pride tapahtuman liputus on lain mukaista positiivista erityiskohtelua, jolle on kokouksessa käydyssä keskustelussa esitetty syyt, mm. Pride on kansallinen monissa kunnissa vuosittain järjestettävä tapahtuma tasa-arvoisen kohtelun edistämiseen liittyen, lippu kuvaa väreillään ihmisoikeuksia, yhdenvertaisuutta, turvallisuutta, luottamuksellisuutta ja esteettömyyttä. Liputuksen tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen ja että erityiskohtelu tässä tapauksessa on arvioitu oikeasuhteiseksi. Lisäksi tehty päätös ei ole muita kohtaan syrjivä sillä, kaupunginhallitus voi päätöksellään myöntää myös muille järjestöille luvan liputtaa kaupungintalon lipputangossa, jos siihen on yhdenvertaisuuslain edellyttämät perusteet. Liputuksen tulee toteutua liputusohjeitten mukaisesti.

Kaupunginhallituksen 2.9.2024 pohjaesityksen käsittelyssä tehtiin perustelematon muutosesitys, jossa monille suomalaisille tuntemattomalle toimijalle esitettiin ja lopulta myönnettiin erityiskohtelua. Hallintolain (6.6.2003/434) 7 luku § 45 "Päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset." Hallintolain mukaan perustelut on aina esitettävä, jos päätös merkitsee olennaista muutosta vakiintuneeseen käytäntöön. Koska Savonlinnassa ei ollut ulkopuolisten liputtajien

käytäntöä lainkaan, perustelematon muutosesitys merkitsi olennaista muutosta vakiintuneeseen käytäntöön, ja siten se olisi lain mukaan ollut perusteltava. Esittelijän pohjaesitys oli perusteltu, mutta muutosesityksessä ei perusteltu millään tavalla yhdenvertaisuudesta poikkeamista ja yhdelle toimijalle erioikeuden merkitsevää päätöstä.

Vielä ennen kaupunginhallituksen päätöstä 2.9.2024 Savonlinnan kaupungin vakiintuneen käytännön mukaan kaupunki liputti ainoastaan Suomen lipulla ja ulkomaalaisten vierailujen aikana näiden valtioiden virallisilla lipuilla sekä Suomen lipulla muutoin virallisina ja vakiintuneina liputuspäivinä. Kaupunginhallituksen päätös merkitsi siten huomattavaa muutosta kaupungin vakiintuneeseen käytäntöön.

Kaupunginhallituksen enemmistön kanta merkitsee sitä, että heidän mielestään Savonlinnan kaupungin olisi liputuskäytännöstä tehtävä kaksi erillistä päätöstä, joista toisessa on päätettävä yleisestä liputuskäytännöstä ja toisessa yksinomaan nyt valituksen kohteena olevassa päätöksessä mainitun toimijan liputuskäytännöstä. Tällainen erityiskohtelu on perusteetonta yhden toimijan paremmuuden tai erityisyyden korostamista.

Näyttääkin siltä, että erioikeuden saanut toimija ei hyväksy kaupungilta neutraalia, kaikkia yhteiskunnallisia toimijoita yhdenvertaisesti kohtelevaa päätöstä, jossa ei mainita erikseen erioikeuden saanutta toimijaa. Muutosesityksen loppuosassa mainittu seikka korostaa sitä, että kaupunginhallituksen enemmistö ei nimenomaan halunnut tehdä yhdenvertaista päätöstä. Ote muutosesityksestä vahvistaa sen: "Lisäksi tehty päätös ei ole muita kohtaan syrjivä sillä, kaupunginhallitus voi päätöksellään myöntää myös muille järjestöille luvan liputtaa kaupungintalon lipputangossa, jos siihen on yhdenvertaisuuslain edellyttämät perusteet. Liputuksen tulee toteutua liputusohjeitten mukaisesti." Miksi siis kaupunginhallituksen enemmistö ei suostunut tekemään yhdenvertaista päätöstä jo kokouksessaan 21.10.2024, § 316?

Vaadimme edellä mainituilla perusteilla, että kaupunginhallituksen päätös 2.9.2024 § 274 Savonlinnan kaupungin liputuskäytännöt ja päätös oikaisuvaatimuksesta 21.10.2024, § 316 kaupunginhallituksen päätökseen 2.9.2024 § 274 kumotaan ja palautetaan kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Vaadimme, että jos hallinto-oikeus kumoaa kaupunginhallituksen päätöksen ja palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi, oikeudenkäyntimaksu määrätään Savonlinnan kaupungin maksettavaksi.

Kunnioittaen

, yhteyshenkilö